

**Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»**

**УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ У
СУЧАСНИХ УМОВАХ**

*Матеріали
науково-практичної конференції з міжнародною участю
24 березня 2016 року*

Полтава – 2016

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ - ЗАПОРУКА ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ

Волошина Л.І., Скікевич М.Г., Ахмеров В.Д.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Розглянуто питання розширення можливостей ВНЗ щодо вдосконалення підготовки майбутніх фахівців шляхом модернізації процесу підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

Ключові слова: науково-педагогічний працівник, підвищення кваліфікації, освітній процес.

Інтеграція до світового освітнього простору нерозривно пов'язана з необхідністю постійного вдосконалення та модернізації навчального процесу у вищих навчальних закладах і медичних зокрема. Від успішності моделі навчання залежить здобуття студентами певних теоретичних знань і практичних навичок у різних сферах обраної професії. У сучасних умовах акцентується увага не лише на посиленні індивідуального підходу в оцінці знань і вмінь студентів, а й на вдосконаленні методології та методики викладання.

У ході реформи вищої медичної освіти висвітлилися такі нагальні проблеми:

- якість роботи професорсько-викладацького складу;
- індивідуалізація роботи зі студентами, об'єктивізація оцінки знань на окремих етапах навчання.

У наш час зростає роль педагогічної майстерності викладача, його готовність керувати процесом підготовки лікаря та здатність до підвищення власної кваліфікації впродовж усього професійного життя, що є ключовим елементом розвитку як свого професіоналізму, так і майбутніх фахівців.

Бойко В.В. [1] дійшов висновку, що саме шляхом безперервної освіти людина постійно розвиває всі здобуті під час навчання знання, вміння; навички, власні здібності, підвищує свій професійний рівень, поповнює практичний досвід, намагається встигати за всіма змінами в суспільстві, швидко пристосовується до нових вимог, які постають перед нею, і зрештою отримує високий рівень професійної компетентності. Навчання впродовж життя стало ключовим елементом у визначенні Європейським Союзом стратегій щодо завдання формування найдинамічнішого і конкурентоспроможного суспільства, яке базується на знаннях.

Так, у меморандумі Єврокомісії (ЄК) 2000 р. зазначено, що пріоритетні напрями розвитку навчання впродовж життя та мету кожного з них необхідно враховувати при створенні нових моделей підвищення кваліфікації спеціалістів різних напрямів, у тому числі й викладачів вищої медичної школи [2, с. 181]. Принципи розвитку освіти впродовж життя, сформульовані ЄК у 2000 р. (нові базові знання і навички для всіх (1), збільшення інвестицій у людські ресурси (2), інноваційні методики викладання та навчання (3), нова система оцінки здобутої освіти (4), розвиток наставництва і консультування (5), найближення освіти до домівки (6) цілком узгоджуються з принципами, які стали основою побудови моделі вдосконалення методичної компетентності викладачів медичних ВНЗ.

У системі підвищення кваліфікації викладачів кафедр хірургічної

стоматології та щелепно-лицевої хірургії такі принципи, на нашу думку, набувають конкретнішого змісту, а саме: (1) - отримання та оновлення навичок, необхідних для життя в інформаційному суспільстві; до таких навичок належать знання іноземних мов, вільне володіння комп'ютерною технікою та можливість створення комп'ютерних програм, соціальні навички, зокрема вміння вчитися, вміння адаптуватися до змін і вміння орієнтуватися в потоці інформації; (2) - перегляд ставлення викладацької спільноти до ролі підвищення кваліфікації, джерел її фінансування; (3) - широке використання орієнтованих на користувача методик навчання, зокрема перегляд ролі викладача в освітньому процесі та його завдання - допомогти користувачу освітніх послуг вчитися самому, формувати свою освіту й усвідомити свою особисту відповідальність за це; (4) - єдиної системи оцінки результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у європейських країнах немає, створення цієї системи має бути одним із пріоритетних завдань, вирішення якого неможливе без активної участі самої людини, в тому числі й у формі самооцінки результатів власної навчальної діяльності; (5) - широка опора на досвід кожного представника даної професії, його критичний аналіз та самоаналіз, надання рекомендацій у сфері професійного, особистісного й освітнього розвитку на базі консультаційних центрів. У консультаційних центрах викладачі медичних ВНЗ повинні мати змогу підвищувати психолого - педагогічні та професійні навички. Такі консультаційні центри можуть бути створені в педагогічних ВНЗ і провідних стоматологічних клініках країни, які викладач міг би обирати самостійно, що цілком відповідатиме останньому з перерахованих принципів (6) і сприятиме наближенню освіти до місця проживання слухачів ФПК.

Слід зауважити, що під час перебування на курсах підвищення кваліфікації для науково-педагогічних працівників медичних вишів мають бути створені умови для розвитку їхньої педагогічної майстерності та творчої ініціативи, вдосконалення форм і методів підвищення лікарської кваліфікації.

Однак, зважаючи на ситуацію в Україні, своєчасне підвищення кваліфікації всіх науково-педагогічних працівників унеможлиблюється через цілц низку чинників. До них належать:

- наявність ліцензії на відповідну діяльність у регіональних ВНЗ;
- невизнання на практиці інших форм підвищення кваліфікації, крім курсів ФПК при провідному виші країни;
- обмеження щодо підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за державні кошти (один раз на 5 років);
- недостатнє державне фінансування ВНЗ.

Відомо, що підвищення кваліфікації вчителів загальноосвітніх шкіл проводиться в районних (міських) методичних кабінетах [2]. Можливо, слід створити єдину програму підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників вищих медичних навчальних закладів, яка б дозволяла вдосконалювати не лише психолого-педагогічні, а й професійні знання, навички та вміння за основним місцем роботи, що мало би позитивний вплив на якість підготовки спеціалістів. Розробка і впровадження такої програми дозволять підняти рівень теоретичної та практичної підготовки науково-педагогічних працівників, що, зрештою, має підвищити якість знань випускників навчального

закладу. Крім того, наближення ФПК до основного робочого місця викладача дозволить зекономити значні кошти навіть за умови запрошення провідних фахівців із різних навчальних закладів країни.

Список використаної літератури

1. Бойко В. В. Аналіз основних пріоритетів розвитку навчання впродовж всього життя [Електронний ресурс] / В.В. Бойко // Проблеми сучасної педагогічної освіти: педагогіка і психологія : зб. наук. пр. - 2008. № 19, ч. 3. –Режим доступу:
http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pspo%20/2008_19_3/
2. doc_pd1YBoyko_st.pdf
3. Про затвердження «Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр)». Наказ МОН України № 1119 від 08.12.2008 [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
[ІІКр://zakon.nau.ua/doc/?uid=%201150.1326.0](http://zakon.nau.ua/doc/?uid=%201150.1326.0)